

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Quis dispenset in hac irregularitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

delictum hæresis à Patre. Quarto, nec, qui nascitur à Patre hæretico in iis regionibus, ubi crimen hæresis infamiam non affert, ut in Anglia, & multis Germaniæ partibus. Quinto, nec filius, qui patrem hæreticum Inquisitoribus denunciavit.

12. Præterea communis opinio (de qua tamen Tolletus lib. 1. cap. 25. num. 8. dubitat, quia Textus non sunt clari) docet etiam descendentes modo dicto à Fautoribus, & Receptoribus Hæreticorum infici eadem irregularitate. Sed certè negandum, prædictos descendentes esse irregulares, quoad suscipiendos, exercendosque Ordines; solum enim sunt irregulares, quoad Officia, & Beneficia Ecclesiastica (& quidem cum prædictis quinque exceptionibus) sicut quoad hæc, solum sunt irregulares ipsi Fautores, & Receptores, ut diximus n. 4. Ratio est, quia iura loquuntur de prædictis descendentes solum eos remouent ab officiis, & beneficiis: at Ordo, nec Officium est, nec Beneficium. Ita G. Hurt. de irregul. d. 2. d. 3. num. 9. & Gibalinus de irregul. cap. 5. quest. 4. num. 2.

13. Denique hic per occasionem nota, doceri ab Avila quem citat, sequiturque Gasp. Hurt. loc. cit. ex quorundam Doctorum praxi, Constitutiones Pii IV. cum extensione Gregorii XIII. prohibentium descendentes Hæreticorum, Iudaorum, & Sarracenorum, ne suscipiant Ordines, non esse usu receptas.

§. II. Quis dispense irregularitatem ex hæresi.

1. DE Summo Pontifice non est dubium, de Prælati Regularium, & Commissario Cruciatæ dixi breviter supra cap. 15. §. 18. Hic ergo solum debet esse sermo de Episcopis, Episcopali quoque Iurisdictione fungentibus.

2. Ex suppositione sententiæ aliquorum dicentium, oriri irregularitatem ex hæresi occulta, Dico, esse valde probabile, eam posse ab Episcopo dispensari. Cum enim Tridentinum concedat Episcopis, eos dispensare posse in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus, & ex probabili sententia, quam alibi diximus supponamus, hanc potestatem non esse ab ipsis ablatam à Bulla Cœnæ, si quis potest eos dispensare, etiam in hac irregularitate ex hæresi occulta.

3. Dico secundo, Episcopum non posse dispensare in irregularitate orta ex delicto hæresis publico, vel deducto ad forum contentiosum: id, quod constat ex dicto Trident. sess. 24. c. 6. de Ref.

4. Solum hic non erit inutile scire, aliquos, ut Ioan. Præp. de irreg. d. 5. dub. 7. Santarellum de hæresi cap. 25. dub. 21. Castrop. mox citandum, docere, Episcopum posse ad usum aliorum Ordinum, præter usum Sacerdotii, dispensare eum (utique reconciliatum) qui Ordines suscepit ante lapsum in hæresim: quod certè improbabile non est. Ita ex Decreto Pii V. apud Peñam in Diver. Inquisit. p. 3. comm. 175. insinuatque Sanch. in Decal. lib. 2. cap. 25. n. 5. Azor. p. 1. lib. 8. cap. 2. §. 8. Castrop. de Cens. d. 6 p. 19. §. 4. n. 2. Et hic per hanc occasionem adverte, Primum V. prohibuisse, ne Inquisitores ipsi dispensarent Presbiteros conversos ab hæresi ad Missam celebrandam: quod vide latius apud Santarellum de hæresi cap. 25. dub. 3. num. 6.

CAPVT XIX.

§. I. De Irregularitate orta ex administratione officii temporalis, & obligatione ad rationem.

1. AFFinis est hæc irregularitatis causa ei, quæ aliquanto superius dicta est, à defectu libertatis, per utramque enim est quis alteri obligatus.

Qui ergo sunt adstricti ad administrationem rerum

temporalium alterius, & ad reddendam de ea rationem, sive quoad actiones, quas tempore administrationis exhibuerunt, sive quoad bona, quæ tunc administraverunt, & 3. dist. 51. & C. 3. dist. 54. dum ea obligatio per se sic enim obligati, sunt minus apti ad functiones Sacras ac divina officia.

2. Sub nomine autem horum administratorum, quo uno nomine, Curiales appellant Sacri Canones, comprehenditur quilibet administrator rerum publicarum, puta Thesaurarius, Depositarius publicus, Advocatus, Actor, Executor, Magistratus, quos iuratos nos appellamus, Iudex, Capitaneus, Prætor, Sates, Solicitor, Procurator, Commissarius, Nuntius publicus. Comprehenditur etiam, ut notat Suar. d. 51. de cens. §. 3. n. 9. G. Hurt. d. 2. de irreg. dist. 18. Castrop. de cens. d. 6 p. 13. n. 7. Procurator petitor æ privata, quicquid neger Toleros, n. 10. Feudatarius, qui obligatur obsequia personalia Domino Feudi exhibere, Dux, Miles, Atres Praefectus, Tutor, Curator.

Excipiuntur tamen Administratores Episcoporum, & rerum Ecclesiasticarum, quamvis temporalium, unde, & Tutores pauperum, seu miserabilium personarum, & que adeo Viduarum, Pupillorumque valde indigentium, seu alio adjutore carentium: hæc enim cum sint opera pietatis, Clericalem statum nequaquam debeat, imò in praxi video, aliquibus in locis, nullum Tutorem expelli ab Ordine: unde colligo, hæc in re multum valere consuetudinem, & morem Ecclesiæ. Excipiuntur item saltem ex consuetudine, & tacita Pontifici concessione Consilarii Regii tractantes res curie dumtaxat. Hæc fusiùs tractata habet apud Suarium Gelpareum Hurtadum, Layman, Castropalum, etiam alioque.

3. Quoniam vero hæc, quæ dicimus, tria involvunt. Primo, officii administrationem. Secundo, obligationem ad reddendam rationem. Tertio, post redditam rationem, obligationem ad solvendam summam aliquam pecuniæ, vel ad luendam aliam penam ipsi veli danti, ideo non ignoret, irregularitatem hanc oriri ex sola officii administratione, & item (ex mea, aliorumque sententia contra Tolerum apud G. Hurt. l. c.) ex sola obligatione ad rationem, quod solet venire, quando, depositio officio, nondum parti in Rationem satisfactum est, & multo magis ex utraque. At ex obligatione ad solvendam penam post redditam jam rationem, estitutum est.

4. Si post redditam rationem, nullo interveniente dolo, remaneat quis adstrictus atri alieno, vel penæ non infamæ, probabilis est, secundum Suar. loc. cit. num. 21. Castrop. loc. cit. n. 11. G. Hurt. loc. cit. Diana p. 4. trad. 2. ref. 98. non esse prohibendum ab Ordine, quia jura de hac re (quæ cum sunt odiosa, sunt restringenda) loquuntur de obligato ad rationem, non vero de obligato ad solvenda debita ex datis jam rationibus, sicuti, nec loquuntur de debitis ex aliis contractibus, nam propterea, si ex contractu v. g. mutui, vel emptionis, vel de pretio & similibus nullam administrationem alterius contrahente, quamcumque summam alteri debeas, irregularis ex hac capite non eris.

At, si remaneat adstrictus ex dolo, vel certè, si probabiliter timeatur, ne moveatur lis de dicto dolo, erit ex capite infamæ, vel probabilis periculi, ne succumbat liti, infamis sit, erit, inquam, arcendus ab Ordine, donec lis finiat.

Debet tamen definiri tempus ad litem terminandam, ne adversarius nimis in longum eam trahat, ut rectè notat Sayrus, de Censur. lib. 6. cap. 14. numero 8.

5. Inquires: Si quis, dum est in officio publico, & dicitur (sanè cum peccato gravi, quia prohibitio de re gravi est) licite poterit Sacras functiones peragere, & in officio persistere.

6. Respondeo, nequaquam cum Sayr. loc. cit. & To-